	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Фармакологія**
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	18 Фармація
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	Перший, другий рік навчання; семестри: ІІ, ІІІ, ІV
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 10 Усього годин – 300 Лекції – 48 годин Практичні заняття – 132 години Самостійна робота (СРС) – 120 годин
Викладач	Натарова Оксана Миколаївна
E-mail	o.natarova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	**Освітній компонент «Фармакологія»** спрямований на формування у майбутніх фармацевтів цілісної системи знань про лікарські засоби. Курс поєднує вивчення джерел отримання ліків, їх фізико-хімічних властивостей, детального механізму дії, фармакокінетичних та фармакодинамічних закономірностей. Програма розроблена з акцентом на практичну діяльність працівника аптеки. Здобувачі освіти навчаються професійно аналізувати рецепти, оцінювати сумісність інгредієнтів, розраховувати безпечні дози для пацієнтів різного віку та надавати кваліфіковану фармацевтичну опіку.
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення освітнього компонента «Фармакологія» є** формування у здобувачів освіти системних знань про загальну та спеціальну фармакологію, набуття практичних умінь і навичок класифікації ліків, перевірки дозування, виявлення несумісностей у рецептах та надання обґрунтованих консультацій споживачам, необхідних для здійснення ефективної професійної діяльності у сфері фармації. **Основні завдання освітнього компонента:** Сформувати знання про закономірності фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських речовин, механізми їхньої дії та види терапії; • Забезпечити розуміння зв'язку між хімічною структурою, фармакологічною групою та клінічним застосуванням лікарських засобів; • Ознайомити здобувачів освіти з чинною нормативно-

	правовою базою виписування рецептів та відпуску лікарських засобів з аптек; • Сформувати практичні уміння щодо ідентифікації ЛЗ за міжнародними непатентованими (МНН) та торговими назвами; • Навчити розраховувати терапевтичні дози ліків для різних вікових груп та верифікувати дози сильнодіючих речовин; • Розвинути вміння аналізувати клінічні прояви побічної дії ліків, взаємодію при комбінованій терапії; • Навчити застосовувати принципи фармацевтичної опіки та чинні протоколи фармацевта при відпуску безрецептурних ЛЗ; Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності 18 Фармація : **ЗК3.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК7.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. **ЗК8.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **СК 3.** Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології. **СК4.** Здатність проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення. **СК12.** Здатність відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту. **СК13.** Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам ліків.
Програмні результати навчання	**ПРН2.** Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності. **ПРН4**. Використовувати нормативно-правові акти в процесі професійної діяльності, положення належних фармацевтичних практик. **РН6.** Здійснювати професійну діяльність з урахуванням і значущості для здоров'я людини та напрямків розвитку фармації. **РН9.** Пропагувати здоровий спосіб життя, поширювати інформацію щодо профілактики захворювань. **РН 19.** Реалізовувати (відпускати) лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту. **РН20.**Класифікувати лікарські засоби за фармакологічними групами, умовами зберігання та відпуску. **РН 24.** Надавати необхідну інформацію про лікарські засоби та правила використання інших товарів аптечного асортименту при їх відпуску з аптеки.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ	

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Вступ. Загальна фармакологія з рецептурою. Лікарські засоби, що впливають на аферентну інервацію: місцеві анестетики	2	
	Основні етапи розвитку фармакології		2
	Окремі питання фармакокінетики та фармакодинаміки		3
	Поняття про фармакотерапію. Види фармакотерапії		1
	Лікарські засоби, що впливають на аферентну іннервацію: в'яжучі, обволікальні, адсорбівні, подразнювальні засоби		4
2	Лікарські засоби, що діють у ділянці холінергічних синапсів: м-холіноміметики, н-холіноміметики, м-холіноблокатори	2	
	Антихолінестеразні засоби та н-холіноблокатори		4
3	Лікарські засоби, що діють у ділянці адренергічних синапсів	2	
	Порівняльна характеристика окремих препаратів група адреноміметиків		2
	Порівняльна характеристика окремих препаратів група дреноблокаторів		2
4	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: засоби для наркозу, снодійні, протисудомні, протипаркінсонічні	2	
	Спирт етиловий		2
	Порівняльна характеристика окремих препаратів засобів для наркозу, снодійних		3
	Порівняльна характеристика окремих препаратів протиепілептичних та протипаркінсонічних		2
5	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: анальгетики	2	
	Порівняльна характеристика окремих препаратів груп наркотичних та ненаркотичних анальгетиків		5
6	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: психотропні засоби. Лікарські засоби, що збуджують центральну нервову систему	2	
	Порівняльна характеристика окремих препаратів антипсихотичних, анксіолітичних, седативних, ноотропних		5
	Загальнотонізуючі, психостимулюючі, аналептичні засоби		4
7	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання	2	
	Порівняльна характеристика окремих препаратів груп відхаркувальних, протикашльових засобів		4
8	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: кардіотонічні, протиаритмічні	2	
	Порівняльна характеристика препаратів серцевих глікозидів		3
9	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: гіпохолестеринемічні та засоби, що впливають на мозковий кровообіг	2	
	Порівняльна характеристика окремих гіпохолестеринемічних препаратів		3
	Немедикаментозні заходи, що сприяють підвищенню ефективності гіполіпідемічної терапії		4
	Засоби, що використовують при мігрені та вестибулярних порушеннях		2
10	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: антиангінальні засоби	2	
	Порівняльна характеристика препаратів органічних нітратів		3
	Порівняльна характеристика окремих препаратів		3

	β-адреноблокаторів, блокаторів кальцієвих каналів, засобів, що покращують метаболічні процеси в міокарді			
11	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: антигіпертензивні лікарські засоби	2		
12	Лікарські засоби, що впливають на функцію нирок та тонус міометрію	2		
	Фітопрепарати для корекції функцій нирок та тонусу міометрію		2	
13	Лікарські засоби, що діють на кровотворення, систему згортання крові та фібриноліз	2		
	Сучасні засоби зупинки кровотеч для використання в тактичній медицині		3	
	Порівняльна характеристика препаратів заліза, гемостатиків, інгібіторів фібринолізу, антиагрегантів, антикоагулянтів, фібринолітиків		4	
14	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення: засоби, що впливають на апетит, секреторну функцію шлунка та підшлункової залози	2		
	Порівняльна характеристика окремих препаратів антисекреторних та антацидів		4	
15	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення: гепатотропні та засоби, що впливають на моторну функцію ШКТ	2		
	Порівняльна характеристика окремих препаратів гепатопротекторів, жовчогінних, проносних		4	
16	Гормональні та антигормональні: гормони щитоподібної залози, гіпоглікемічні засоби	2		
	Гормональні препарати гіпофізу та пара щитоподібних залоз		4	
17	Гормональні та антигормональні: глюкокортикостероїди, мінералокортикоїди, статеві гормони	2		
	Топічні препарати ГКС		3	
	Гормональні протизаплідні препарати		3	
18	Вітамінні препарати	2		
	Полівітамінні препарати		4	
19	Лікарські засоби для лікування алергійних захворювань	2		
	Лікарські засоби, що впливають на обмін речовин, імунітет		8	
20	Антисептичні та дезінфекційні засоби	2		
21	Хіміотерапевтичні лікарські засоби: антибіотики бета-лактами, макроліди, аміноглікозиди	2		
	Лікарські засоби для профілактики та лікування дисбіозу		4	
22	Хіміотерапевтичні лікарські засоби: тетрацикліни, лінкозаміди, хлорамфеніколи та інші	2		
	Ускладнення антибіотикотерапії та їх профілактика		3	
	Топічні препарати з антибіотиками		3	
23	Хіміотерапевтичні лікарські засоби: фторхінолони, сульфаніламіди, протитуберкульозні	2		
	Хіміотерапевтичні засоби: похідні нітрофурану, 8-оксихіноліну, протисифілітичні, протипротозойні		4	
24	Хіміотерапевтичні лікарські засоби: протигрибкові, протигельмінтні, противірусні	2		
	Протипухлинні, діагностичні та радіопротекторні засоби		4	
	Ускладнення при лікуванні лікарськими засобами		4	
	Разом	**48**	**120**	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години

1	Загальна фармакологія з рецептурою: фармакокінетика	4
2	Загальна фармакологія з рецептурою: фармакодинаміка	4
3	Лікарські засоби, що впливають на аферентну іннервацію	4
4	Лікарські засоби, що діють у ділянці холінергічних синапсів	4
5	Лікарські засоби, що діють у ділянці адренергічних синапсів: адреноміметики	4
6	Лікарські засоби, що діють у ділянці адренергічних синапсів: адреноблокатори	4
7	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: засоби для наркозу, спирт етиловий, снодійні	4
8	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: протиепілептичні, протипаркінсонічні	2
9	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: анальгетики наркотичні та ненаркотичні	4
10	Лікарські засоби, що пригнічують центральну нервову систему: психотропні засоби	4
11	Лікарські засоби, що збуджують ЦНС	4
12	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання: відхаркувальні та протикашльові	4
13	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання: засоби, що застосовують при бронхоспастичних станах	4
14	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: кардіотонічні, протиаритмічні	4
15	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: антиангінальні лікарські засоби	4
16	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: гіполіпідемічні засоби	4
17	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: засоби, що впливають на мозковий кровообіг	4
18	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: антигіпертензивні препарати нейротропної дії та препарати, що впливають на ренін-ангіотензин-альдостеронову систему	4
19	Лікарські засоби, що впливають на серцево-судинну систему: антигіпертензивні препарати міотропних спазмолітиків, блокаторів кальцієвих каналів. Лікарські засоби, що впливають на функцію нирок	4
20	Лікарські засоби, що впливають на тонус міометрію. Лікарські засоби, що діють на кровотворення, систему згортання крові та фібриноліз: гемостатики	4
21	Лікарські засоби, що діють на систему згортання крові та фібриноліз: антиагреганти, антикоагулянти, фібринолітики	4
22	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення: препарати, що регулюють секреторну функцію шлунка та підшлункової залози	4
23	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення: препарати, що регулюють моторну функцію ШКТ та гепатотропні	4
24	Гормональні та антигормональні препарати: гормонигіпофізу, щитоподібної залози та паращитоподібної залози, гіпоглікемічні засоби	4
25	Гормональні препарати: гормони наднирників та статеві гормони	4
26	Вітамінні препарати	4
27	Лікарські засоби, що впливають на обмін речовин, імунітет	4
28	ЛЗ для лікування алергійних захворювань	4
29	Антисептичні та дезінфекційні засоби	4
30	Хіміотерапевтичні лікарські засоби: антибіотики	4

31	Хіміотерапевтичні засоби: сульфаніламіди, фторхінолони, похідні 8-оксихіноліну та нітрофурану	4
32	Хіміотерапевтичні засоби: протитуберкульозні, протисифілітичні, протипротозойні, протигрибкові та засоби, що діють на ектопаразитів	4
33	Хіміотерапевтичні засоби: противірусні та протигельмінтні. Протипухлинні, радіопротектори та діагностичні ЛЗ	4
34	Ускладнення при лікуванні лікарськими засобами	2
	Разом	**132 год**

Пререквізити	медична біологія, анатомія з основами фізіології, неорганічна хімія.
Кореквізити	фармакогнозія з елементами ботаніки, фармацевтична хімія, техніка лабораторних робіт, органічна хімія
Постреквізити	фармацевтична опіка, технологія ліків, практична підготовка
Методи навчання	Поєднують теоретичну підготовку з практично-орієнтованим моделюванням фармацевтичної діяльності. Застосовуються пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, практичні, дослідницькі та інтерактивні методи: **Теоретична підготовка:** проблемні лекції, інтерактивні бесіди, самостійне опрацювання навчальної та наукової літератури, робота зі структурно-логічними схемами, класифікаційними таблицями фармакологічних груп та інструкціями до лікарських засобів. **Практична підготовка:** виписування рецептів згідно з правилами рецептури, розрахунок дозування лікарських форм, фармакотерапевтичний аналіз ситуаційних і клінічноорієнтованих завдань, моделювання ситуацій фармацевтичної опіки, робота з довідковими онлайн-системами та Державним формуляром лікарських засобів. **Самостійна робота:** опрацювання нормативних джерел, робота з електронними фармакологічними базами даних (зокрема Компендіум онлайн, DrugBank), виконання тестових завдань для підготовки до кваліфікаційних іспитів, підготовка навчальних повідомлень та порівняльних характеристик окремих груп препаратів.
Методи контролю	Спрямовані на оцінювання знань номенклатури лікарських засобів, механізмів їхньої дії та вміння застосовувати ці знання у практичній діяльності медичного/фармацевтичного працівника: **Усний та письмовий контроль:** опитування за класифікаціями та характеристиками фармакологічних груп, перевірка знання міжнародних непатентованих (МНН) та торговельних назв препаратів. **Рецептурний контроль:** перевірка правильності оформлення та виписування рецептурних бланків на різні лікарські форми (тверді, рідкі, м'які) згідно з діючими наказами МОЗ. **Тестовий контроль:** поточне комп'ютерне або бланкове тестування.

	Клініко-фармакологічний контроль: захист практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань щодо вибору лікарського засобу за показаннями, виявлення побічних ефектів, ускладнень та надання першої допомоги при гострих отруєннях препаратами. **Підсумковий контроль:** демонстрація практичних навичок (аналіз рецептів, розпізнавання та характеристика ЛЗ за фармакологічною групою), підсумкове оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти.
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Уміння швидко обладнувати робоче місце фармацевта та орієнтуватися в сучасних інформаційних ресурсах.
2. Професійне володіння методикою ідентифікації лікарських засобів за МНН та торговою назвою за допомогою довідників.
3. Уміння проводить кваліфікований прийом, контроль та реєстрацію рецептів на лікарські засоби.
4. Перевірка правильності оформлення рецептурних бланків згідно з вимогами чинного законодавства (Наказ МОЗ № 360).
5. Оцінювання фізико-хімічної та фармакологічної сумісності інгредієнтів у комбінованих препаратах.
6. Вміння оперативно розраховувати терапевтичні, разові та добові дози ЛЗ для дітей та пацієнтів похилого віку.
7. Здійснення взаємозаміни тимчасово відсутнього ЛЗ аналогічним препаратом у межах тієї самої МНН та форми випуску.
8. Застосування чинних стандартів та протоколів фармацевта (Наказ МОЗ № 7) під час відпуску ліків безрецептурної групи.
9. Здатність чітко розпізнавати «загрозливі симптоми» у скаргах пацієнта, що вимагають обов'язкового направлення до лікаря.
10. Проведення роз'яснювальної роботи та надання консультацій пацієнтам щодо правил прийому ліків, побічних ефектів та умов зберігання.
11. Вміння надавати інформаційно-просвітницьку допомогу з профілактики інфекційних захворювань (ГРВІ, туберкульоз) та здорового способу життя.
12. Розпізнавання симптомів та надання першої невідкладної допомоги при гострих отруєннях ліками (опіоїдами, атропіном).

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Поняття про лікарські засоби; лікарські форми, лікарські препарати.
2. Рецепт, його значення і структура. Загальні правила складання рецептів.
3. Форми рецептурних бланків згідно з чинним наказом і правилами оформлення рецептів. Тверді, рідкі, м’які лікарські форми та лікарські форми для ін’єкцій, їх виписування в рецептах
4. Шляхи введення лікарських засобів в організм.
5. Основні фармакокінетичні поняття: абсорбція, метаболізм (біотрансформація), екскреція.
6. Види дії лікарських засобів: місцева, резорбтивна, рефлекторна, основна і побічна, пряма й другорядна.
7. Зміна дії лікарських засобів при повторних введеннях: кумуляція, звикання, тахіфілаксія, медикаментозна залежність, ейфорія, абстиненція, сенсибілізація.
8. Комбінована дія лікарських засобів. Синергізм і його види, антагонізм.
9. Побічна дія ліків алергійної та неалергійної природи. Токсична дія ліків. Тератогенна, ембріотоксична і мутагенна дія.
10. Протимікробні засоби. Загальна характеристика, класифікація.

11. Антисептичні та дезінфекційні засоби. Загальна характеристика, класифікація. Застосування препаратів антисептиків та дезінфектантів. Отруєння солями важких металів, принципи надання допомоги.
12. Хіміотерапевтичні засоби, загальна характеристика та класифікація. Основні принципи хіміотерапії.
13. Антибіотики. Класифікація. Застосування. Побічні ефекти та їх профілактика.
14. Сульфаніламідні препарати. Загальна характеристика. Класифікація та застосування. Комбіновані препарати. Побічні ефекти та їх профілактика.
15. Похідні нітрофурану та 8-оксихіноліну. Застосування. Побічні ефекти.
16. Протитуберкульозні засоби. Поняття про основні та резервні препарати. Застосування. Побічні ефекти.
17. Противірусні засоби. Класифікація та застосування.
18. Антипротозойні засоби. Застосування.
19. Протимікозні засоби. Застосування.
20. Протигельмінтні засоби. Застосування
21. Протибластомні засоби. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
22. Місцевоанестезувальні засоби. Загальна характеристика, види місцевої анестезії. Застосування препаратів для різних видів анестезії.
23. В'яжучі засоби, принцип дії. Класифікація, застосування окремих препаратів.
24. Адсорбівні засоби, принцип дії. Застосування.
25. Подразнювальні засоби. Застосування.
26. М-холіноміметики прямої та непрямої дії. Механізми дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Допомога при отруєнні ФОС.
27. М-холіноблокатори. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування, найбільш поширені побічні ефекти. Гостре отруєння атропіном і надання допомоги.
28. Гангліоблокатори. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування, найбільш поширені побічні ефекти.
29. Міорелаксанти периферичної дії загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
30. А-адреноміметики. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
31. В-адреноміметики. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
32. А,β-адреноміметики. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
33. Адреноміметики непрямої дії (симпатоміметики). Механізм дії, Основні фармакологічні ефекти. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти.
34. А-адреноблокатори. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
35. В-адреноблокатори речовини. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
36. Адреноблокатори непрямої дії (симпатолітики). Принцип дії. Застосування.
37. Засоби для інгаляційного наркозу та неінгаляційного наркозу. Класифікація. Застосування. Ускладнення наркозу.
38. Спирт етиловий, його резорбтивна, місцева та протимікробна дія. Гостре отруєння, допомога. Алкоголізм, методи лікування.
39. Снодійні засоби, застосування, умови раціонального застосування та найбільш поширені побічні ефекти.
40. Протиепілептичні та протипаркінсонічні засоби. Застосування.
41. Наркотичні анальгетики. Класифікація за походженням. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти. Гостре отруєння, допомога.
42. Ненаркотичні анальгетики. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти.

43. Антипсихотичні засоби. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти.
44. Транквілізатори. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти. Умови раціонального застосування. Особливості виписування рецептів.
45. Седативні засоби. Вплив на ЦНС. Застосування. Бромізм.
46. Антидепресанти. Загальна характеристика. Класифікація. Застосування.
47. Психостимулятори. Загальна характеристика. Застосування.
48. Аналептики. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування.
49. Протикашльові засоби, класифікація. Застосування. Побічні ефекти.
50. Відхаркувальні засоби, класифікація. Застосування.
51. Бронхолітичні засоби. Класифікація за механізмами дії, застосування, шляхи введення, найбільш поширені побічні ефекти. Лікарські засоби, що використовують під час надання допомоги у разі загострення бронхіальної астми та астматичного статусу.
52. Лікарські засоби, що використовуються при набряку легень.
53. Кардіотонічні засоби. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти.
Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
54. Протиаритмічні засоби. Застосування.
55. Антиангінальні засоби. Класифікація, механізм дії, основні фармакологічні ефекти.
Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
56. Лікарські засоби, що використовуються при інфаркті міокарда.
57. Антигіпертензивні засоби. Механізм дії, основні фармакологічні
Ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
58. Лікарські засоби, які використовують при недостатній і надмірній Секреції залоз шлунка. Механізм дії, основні фармакологічні ефекти. Застосування. Шляхи введення. Найбільш поширені побічні ефекти.
59. Лікарські засоби, які використовують у разі порушення секреції підшлункової залози. Застосування. Умови раціонального застосування.
60. Жовчогінні лікарські засоби. Класифікація. Застосування. Протипокази до застосування холеретиків.
61. Проносні лікарські засоби. Класифікація. Застосування.
62. Сечогінні засоби. Класифікація. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти.
63. Засоби, що впливають на тонус і скоротливу активність матки. Класифікація. Застосування.
64. Засоби, що впливають на систему крові. Класифікація. Застосування.
65. Препарати гормонів, їх синтетичні аналоги. Застосування.
Ускладнення терапії інсулінами, глюкокортикостероїдами. Засоби, що використовують для допомоги при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі.
66. Препарати водорозчинних і жиророзчинних вітамінів. Застосування. Найбільш поширені побічні ефекти.
67. Солі лужних і лужноземельних металів. Глюкоза. Застосування. Шляхи введення. Побічні ефекти.
68. Протизапальні засоби стероїдної та нестероїдної будови. Механізм Дії. Застосування. Побічні ефекти.
69. Протиалергійні засоби. Механізм дії. Застосування. Побічні ефекти.
70. Основні принципи надання допомоги при гострих медикаментозних отруєннях**.**

Політика курсу

Опанування ОК «Фармакологія» передбачає систематичне відвідування аудиторних занять, ретельну підготовку до кожного практичного заняття, самостійне та чесне виконання завдань у робочих зошитах. Вимагається неухильне дотримання правил академічної доброчесності, фармацевтичної деонтології та корпоративної етики. Використання електронних баз даних та ШІ- інструментів допускається лише як допоміжний засіб для пошуку інформації за умови її критичного аналізу. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані у визначеному коледжем порядку.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Фармакологія» є прозорим, об'єктивним та накопичувальним. На кожному практичному занятті застосовується рейтингова система оцінювання за п'ятьма компонентами (максимальний сумарний бал за заняття — 30):

Національна 4-бальна шкала оцінювання знань

«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння фармакологічною термінологією та класифікаціями; правильне виписування рецептів; безпомилкове проведення розрахунків доз та алгоритмів фармацевтичної опіки.

«4» (добре) – достатні знання предметної області; правильне визначення груп ЛЗ та показань; самостійне виконання практичних завдань; наявність окремих несуттєвих неточностей у рецептах, які здобувач може самостійно виправити.

«3» (задовільно) – базові знання; орієнтування в основних групах препаратів; виконання розрахунків та рецептурних завдань із частковою допомогою викладача; наявність суттєвих помилок при консультуванні пацієнтів.

«2» (незадовільно) – фрагментарні знання; грубі помилки у виписуванні рецептів; нездатність провести розрахунок вищих доз сильнодіючих речовин; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання фармацевтичної термінології. Обов'язковими є дотримання правил академічної доброчесності. Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання встановленої в Коледжі.

Інформаційні ресурси

1. Нековаль І. В., Казанюк Т. В. Фармакологія: підручник. — К.: Медицина, 2022. — 552 с.
2. Скакун М. П., Посохова К. А. Фармакологія: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. — 606 с.
3. Наказ МОЗ України від 05.01.2022 № 7 «Про затвердження протоколів провізора (фармацевта)».

1. Нормативно-директивні документи МОЗ України (стосовно лікарських з асобів):http://mozdocs.kiev.ua
2. Державний реєстр лікарських засобів України: http://www.drlz.com.ua/
3. Довідник еквівалентності лікарських засобів: https://rx.ua/
4. Компендіум - онлайн : https://compendium.com.ua/
5. Piluli: медицина от А до Я: https://www.piluli.kharkov.ua/

6. Фармацевтична енциклопедія: public@morion.ua
7. Сайти фахових видань, електронних міжнародних баз даних (наприклад, PubMed - http://www.ncbi.nlm.nih.gov, таін.)
8. FDA -https://www.fda.gov
9. Index to Drug-Specific Information - https://www.fda.gov/drugs/postmarket-drug-safety-information-patients-and-providers/index-drug-specific-information
10. Drugs.com https://www.drugs.com/alpha/a.html

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії фармацевтичних дисциплін та лабораторної діагностики
Протокол №1 від «03» вересня 2026 р.
Голова ЦК _____/Марина КОТЕЛЬНІКОВА/

(підпис) **(прізвище,ім'я)**